

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАВЧАЛЬНО-НАУКОВА УСТАНОВА
«АКАДЕМІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ»**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(для освітньо-наукових програм 2021 року затвердження)**

Трансфертне ціноутворення

рівень вищої освіти	третій (освітньо - науковий) рівень
галузі знань	05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності	051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-наукові програми	«Економіка», «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування»
тип дисципліни	вибіркова

Київ 2022

Автор:

Кучерява Мар'я Василівна – кандидат економічних наук, завідувач Центру впровадження результатів фінансово-економічних досліджень ДННУ «Академія фінансового управління».

Рецензенти:

Корнєєва Юлія Володимирівна – д.е.н., завідувач відділу макроекономічного регулювання та міжнародних економічних відносин НДФІ ДННУ «Академія фінансового управління», гарант ОНП «Економіка» (доктор філософії),

Олійник Яна Вікторівна – д.е.н., доцент, директор Інституту післядипломної освіти ДННУ «Академія фінансового управління», гарант ОНП «Облік і оподаткування» (доктор філософії),

Олієвська Мирослава Григорівна – д.е.н., завідувач відділу бюджетних видатків соціальної сфери та економічного розвитку НДФІ, гарант ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» (доктор філософії).

Форма навчання —	очна (денна), заочна
Семестр —	3
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	диференційований залік
Мова викладання —	українська

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні Інституту післядипломної освіти 20.01.2022 р., протокол № 5.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	6
Тема 1. Теоретичні засади процесу трансфертного ціноутворення. Модель документації із трансфертного ціноутворення.	6
Тема 2. Міжнародні ініціативи з питань трансфертного ціноутворення	6
Тема 3. Організаційно-методичне забезпечення складання документації з трансфертного ціноутворення в Україні	6
Тема 4. Методичні та організаційні аспекти складання звіту у розрізі країн в Україні.	7
Тема 5. Міжнародний автоматичний обмін інформацією у податкових цілях	7
3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	7
4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ	8
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	9
6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	9
6.1. Нормативно-правові акти	9
6.2. Основна література	10
6.3. Додаткова література	10

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Трансфертне ціноутворення» є однією з вибірових навчальних дисциплін підготовки докторів філософії за освітньо – науковими програмами «Економіка», «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування».

З метою створення безпечних умов організації навчального процесу передбачена можливість проведення усіх занять в Академії у дистанційному режимі із використанням хмарного сервісу організації відеозв'язку ZOOM.

Мета дисципліни полягає у поглибленні теоретичних і практичних знань у оподаткуванні та сприянні формуванню компетентностей, пов'язаних із розумінням сучасної проблематики та методичних підходів до складання усіх форм трирівневої моделі звітності з трансфертного ціноутворення (документація з трансфертного ціноутворення (Local File), глобальна документація з трансфертного ціноутворення (Master File), звіт у розрізі країн (Country-by-Country report) згідно з положеннями національного законодавства з урахуванням вимог документів ОЕСР.

Завданнями вивчення дисципліни є набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати завдання методологічного та практичного характеру у сфері оподаткування в частині трансфертного ціноутворення.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Теми	Всього, год	Лекції, год.	Індивідуальні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Форма оцінювання
1	Теоретичні засади процесу трансфертного ціноутворення. Модель документації із трансфертного ціноутворення.	24	4	2	18	Усна відповідь на практичному занятті, комп'ютерне тестування
2	Міжнародні ініціативи з питань трансфертного ціноутворення	24	2	4	18	Есе, доповідь та презентація, комп'ютерне тестування
3	Організаційно-методичне забезпечення складання документації з трансфертного ціноутворення в Україні	32	4	4	24	Усна відповідь на практичному занятті, комп'ютерне тестування
4	Методичні та організаційні аспекти складання звіту у розрізі країн в Україні.	20	2	2	16	Індивідуальне завдання, комп'ютерне тестування
5	Міжнародний автоматичний обмін інформацією у податкових цілях	20	2	2	16	Підсумкова контрольна робота
Всього навчальних годин		120	24	14	92	-

Підсумковий контроль – диференційований залік

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Теоретичні засади процесу трансфертного ціноутворення. Модель документації із трансфертного ціноутворення

Функція трансфертного ціноутворення у міжнародних групах компаній. Концепція трансфертного ціноутворення. Базові постулати трансфертного ціноутворення. Еволюція трансфертного ціноутворення. Принцип «витягнутої руки».

План дій BEPS (Base Erosion and Profit Shifting – розмивання податкової бази і вихід доходів з-під оподаткування). Багатостороння конвенція про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування (Multilateral Convention to Implement Tax Treaty Related Measures to Prevent Base Erosion and Profit Shifting, MLI, OECD). Імплементация Мінімального стандарту Плану дій BEPS в Україні (Захід 13 «Настанови щодо документації з трансфертного ціноутворення та звітування в розрізі країн»).

Тема 2. Міжнародні ініціативи з питань трансфертного ціноутворення

Досвід країн із розвиненою економікою у сфері імплементации вимог щодо трансфертного ціноутворення. Міжнародні ініціативи у сфері трансфертного ціноутворення (ЄС, ОЕСР, ООН). Настанови ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб. Методичні рекомендації з розробки законодавства в сфері трансфертного ціноутворення, спрямовані на гармонізацію підходу, що використовується. Настанова ООН з трансфертного ціноутворення для країн, що розвиваються. Довідник ООН з окремих питань адміністрування у сфері уникнення подвійного оподаткування для країн, що розвиваються.

Тема 3. Організаційно-методичне забезпечення складання документації з трансфертного ціноутворення в Україні

Нормативно-правове забезпечення складання документації з трансфертного ціноутворення в Україні. Чинна вітчизняна модель організаційно-методичного забезпечення складання документації з трансфертного ціноутворення. Структура та зміст документації з трансфертного ціноутворення.

Нормативно-правове забезпечення складання глобальної документації з трансфертного ціноутворення в Україні. Чинна вітчизняна модель організаційно-методичного забезпечення складання глобальної документації з трансфертного ціноутворення.

Тема 4. Методичні та організаційні аспекти складання звіту у розрізі країн в Україні

Нормативно-правове забезпечення складання звіту у розрізі країн в Україні. Звітність у розрізі країни – схема руху інформації. Специфічні аспекти щодо звіту в розрізі країн. Структура звіту у розрізі країн. Особливості розкриття інформації щодо глобального розподілу доходу багатонаціональний підприємств, сплачених податків та певних ознак географічного розташування економічної діяльності в межах багатонаціональної групи.

Тема 5. Міжнародний автоматичний обмін інформацією у податкових цілях

Глобальний форум ОЕСР з прозорості та обміну інформацією для податкових цілей. Приєднання України до багатосторонньої угоди про автоматичний обмін міждержавними звітами (Multilateral Competent Authority Agreement on the Exchange of Country-by-Country Reports, МСAA). Нормативно-правова основа обміну податковою інформацією в автоматичному режимі (МСAA, FATCA, Директива Ради ЄС 2011/16/EU від 15.02.2011, План дій BEPS (кроки 11, 12, 13, 14). Структура даних для електронного зберігання та передачі інформації (XML Country-by-Country report).

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється у формі диференційованого заліку.

Диференційований залік передбачає оцінювання засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу на підставі поточного контролю (за результатами роботи на індивідуальних заняттях, а також контрольних заходів). Підсумковий контроль у формі диференційованого заліку визначається як сума балів, отриманих здобувачами вищої освіти під час поточного контролю протягом усього семестру.

Підсумкове оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою Академії, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Умови результатів підсумкового оцінювання знань здобувачів вищої освіти

100-бальна шкала Академії	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
85–89	B	добре
75–84	C	

70–74	D	задовільно
60–69	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю перескладання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Умови результатів поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Форми контролю	Максимальна кількість балів
Усна відповідь на практичному занятті	«5»*2=10
Есе	«5»*1=5
Доповідь та презентація	«5»*1=5
Індивідуальне завдання	«10»*1=10
Комп'ютерне тестування	«4»*5=20
Виконання завдань підсумкової контрольної роботи	50
Усього:	100

З навчальної дисципліни «Трансфертне ціноутворення» передбачено такий перелік видів індивідуальних завдань:

- аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою;
- написання есе;
- аналітичний звіт про власні наукові дослідження за відповідною тематикою;
- підготовка презентації (доповіді) за заданою тематикою;
- виконання завдань в рамках дослідницьких проєктів Академії;
- переклад іноземних літературних джерел за заданою проблематикою.

Підсумкова контрольна робота проводиться у формі комп'ютерного тестування. Кожний варіант складається з 50 тестів.

4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі індивідуальні завдання навчальної дисципліни «Трансфертне ціноутворення» є самостійно виконаною роботою. Для оцінювання надаються лише результати власної роботи. Роботи скопійовані шляхом копіювання, перенесення оригінальних текстів без посилання на джерела, або компонування тексту з оригінальних джерел буде оцінено як «0 балів». Всі роботи перевіряються на антиплагіат.

Тестові завдання не копіюються та виконуються самостійно, без допомоги сторонніх осіб.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Кучерява Мар'я Василівна - кандидат економічних наук, завідувач Центру впровадження результатів фінансово-економічних досліджень ДННУ «Академія фінансового управління».

Електронна пошта: piven_maria@ukr.net

Google Scholar:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=7z2kVsIAAAAJ&hl=uk>

ID ORCID: 000-0003-2948-1234.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

6.1 Нормативно-правові акти

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: міжнародний документ від 27.06.2014.

2. Стратегія застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні: схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 № 911-р.

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами.

4. Рекомендації з реалізації Плану дій з BEPS (мінімальні стандарти).

URL:

[https://mof.gov.ua/storage/files/2017_Roadmap_BEPS_UKRAINE_ua\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/2017_Roadmap_BEPS_UKRAINE_ua(1).pdf)

5. Про затвердження форми та Порядку заповнення Звіту в розрізі країн міжнародної групи компаній: наказ Міністерства фінансів України від 14.12.2020 № 764. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-21#Text>

6. Про внесення змін до форми та Порядку складання Звіту по контрольовані операції: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2020 № 841. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0302-21>

7. Про затвердження форми та Порядку складання Звіту про контрольовані операції: наказ Міністерства фінансів України від 18.01.2016 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0187-16#Text>

8. Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо заповнення Повідомлення про участь у міжнародній групі компаній: наказ Міністерства фінансів України від 20.08.2021 № 479. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0479201-21#Text>

9. BEPS 2015 Final Reports. URL: <https://www.oecd.org/ctp/beps-2015-final-reports.htm>.

10. OECD (2019). Country-by-Country Reporting XML Schema: User Guide for Tax Administrations. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/country-by-country-reporting-xml-schema-user-guide-for-tax-administrations-june-2019.pdf>

11. Council Directive 2011/16/EU of 15 February 2011 on administrative cooperation in the field of taxation and repealing Directive 77/799/EEC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32011L0016>.
12. OECD (2013). Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting. URL: <https://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>.
13. OECD (2019). Guidance on the Implementation of Country-by-Country Reporting: BEPS Action 13. URL: <https://www.oecd.org/ctp/guidance-on-the-implementation-of-country-by-country-reporting-beps-action-13.pdf>
14. OECD (2020). Signatories and parties to the multilateral convention to implement tax treaty related measures to prevent base erosion and profit shifting. URL: <https://www.oecd.org/tax/treaties/beps-mli-signatories-and-parties.pdf>.
15. OECD (2017). Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations. URL: <https://www.oecd.org/tax/transfer-pricing/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm>.
16. UN (2021). Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries. Official website. URL: https://www.un.org/development/desa/financing/sites/www.un.org.development.de.sa.financing/files/2021-04/TP_2021_final_web%20%281%29.pdf.

6.2 Основна література

1. Актуальні проблеми фінансового управління: глобальні тенденції і національна практика / за ред. Т. І. Єфименко; ДННУ «Акад. фін. управління». – Київ, 2018. – 496 с. ISBN 978-617-7509-07-2
2. Управління державними фінансами: фіскальні правила, ризики, міжнародні стандарти / за ред. Т. І. Єфименко ; ДННУ “Акад. фін. управління”. – Київ, 2019. – 496 с.

6.3 Додаткова література

1. Олійник Я.В., Кучерява М.В. (2021). Оцінка готовності України до міжнародного автоматичного обміну інформацією в податкових цілях. Фінанси України, № 2, с. 85-97.
2. Свириденко М.Б., Кучерява М.В. (2021). Інституційне забезпечення складання документації з трансфертного ціноутворення: міжнародний досвід та напрями вдосконалення в Україні. Фінанси України, № 12. С. 99-113.
3. Кравцова А. (2020). Функціональний аналіз: у чому його важливість та сутність для цілей ТЦУ? URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100018851-funktsionalniy-analiz-u-chomu-yogo-vazhlivist-ta-sutnist-dlya-tsiley-ttsu>.
4. Buettner, T., Krause, M. (2020). Fiscal equalization as a driver of tax increases: empirical evidence from Germany. Int Tax Public Finance. <https://doi.org/10.1007/s10797-020-09610-9>.

5. Casley A. (2020). United Kingdom - Transfer Pricing, Country Tax Guides IBFD.
6. Cnossen, S. (2018). Corporation taxes in the European Union: Slowly moving toward comprehensive business income taxation?. *Int Tax Public Finance* 25, 808–840. <https://doi.org/10.1007/s10797-017-9471-2>.
7. Cools M., Rossing J.C.P. (2020). International Transfer Pricing: MNE Dependency on Knowledge of External Tax Consultants. *Journal of Management Accounting Research*. <https://doi.org/10.2308/JMAR-19-061>.
8. Escaut, P. (2020). France - Transfer Pricing, Country Tax Guides IBFD.